

El text és especialment il·lustratiu per diverses raons. En primer lloc, perquè, no inclou només un diagnòstic, sinó també propostes operatives per a enfortir i millorar els processos educatius a Catalunya. En segon lloc, es desenvolupa a fons el concepte de coresponsabilitat educativa i s'hi afronta la difícil qüestió de la delimitació dels camps competencials dels agents educatius. Més enllà de la freqüent crítica del sistema educatiu, el llibre és incisiu i, en aquest sentit, criticable. Cal destacar la conferència del professor José Antonio Marina, especialment preocupat per la regeneració moral de l'educació i per la necessitat que tota la «tribu» s'impliqui en el procés de formació dels joves. És també especialment acurada i rigorosa la conferència del professor Jaume Sarramona sobre la recerca educativa a Catalunya.

A més d'aquests dos textos que ocupen bona part del llibre, cal destacar les aportacions de diferents especialistes en educació que es produïren en dues taules rodones. La primera va estar dedicada a la xarxa de coresponsabilitats educatives i la segona a estudiar la difícil relació entre inclusió i excel·lència en el si del sistema. En definitiva, aquest és un llibre molt recomanable per a educadors, formals o informals, però sobretot, per afavorir un debat serè i a fons sobre els reptes educatius del nostre país.

Ciència i Tecnologia

David Jou:

RAMON M. NOGUÈS, *Déus, creences i neurones. Un acostament científic a la religió*. Fragmenta editorial, 2007

El camp de les neurociències és un dels més fèrtils en el diàleg entre ciència i religió. És lògic que sigui així, perquè el cervell i les seves relacions amb el pensament, l'esperit i l'ànima toquen ben de prop algunes de les preguntes més punyents sobre què som, quina relació tenim amb el món exterior, quina mena de mecanismes biològics ens poden portar a creure en una transcendència o en un Déu, o quina mena de relació pot tenir Déu amb nosaltres. El tema pot ser tractat des de perspectives ben diver-

ses: des de la perspectiva més directament química —quina mena de neurotransmissors poden estar relacionats amb una propensió a l'experiència religiosa i quins gens hi poden intervenir—, o estructural —quines zones i estructures del cervell s'activen, per exemple, durant la pregària intensa i concentrada o durant la sensació d'èxtasi místic—, o evolutiva —quins avantatges evolutius pot proporcionar una dimensió religiosa de la vida.

El llibre és una presentació excellent del tema. Nogués ha estat durant molts anys catedràtic d'antropologia biològica a la Universitat Autònoma de Barcelona, ha investigat en genètica de poblacions humanes i neurobiologia evolutiva, ha analitzat qüestions relatives a la neurobiologia de les religions, ha intervingut en comissions de bioètica i és escolapi: té, doncs, els coneixements científics i teològics adients per a tractar aquest tema.

Després de precisar una sèrie de conceptes —Déu, fe, espiritualitat, religions— Nogués fa la presentació detallada del paper del cervell en la vida, del cervell arcaic i emocional, del cervell modern i el raonament lògic i la consciència reflexiva, del sorgiment d'una consciència de transcendència, del valor evolutiu de les creences i de les característiques específiques del cervell religiós. Aquestes aspectes s'alternen, en altres capítol, amb una perspectiva més sociològica: les dificultats de la religió, la recuperació antropològica de la transcendència, els paranys del llenguatge, el desafiament del pluralisme religiós, sexe, gènere i religió, i religió i poder.

El tractament científic del cervell està enfocat en allò més essencial i imprescindible per a l'anàlisi del tema que es proposa, sense tecnicismes innecessaris, i queda arrodonit per aquesta distanciació crítica respecte del cientisme, d'una banda, o respecte d'una religió excessivament abocada, de vegades, a l'exercici del poder.

Economia

Josep M Lozano:

Responsabilidad Social de las Empresas. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, 2008